

ХУТОРНИЙ

Дмитро Володимирович
khutornoy@iag.com.ua

УДК 368.036

ЛИСКО

Надія Анатоліївна
n.lysko@iag.com.ua,
nadegda1505@ukr.netПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЙ,
ПОРЯДОК ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ВИМОГ І
ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ЇХ
ВИКОНАННЯМ НАЦІОНАЛЬНОЮ
КОМІСІЄЮ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ
УКРАЇНИTHE ORDER OF SANCTIONS, ORDER
DEMAND AND CONTROL THEIR
EXECUTION BY NATIONAL
COMMISSION OF FINANCIAL SERVICES
IN UKRAINEаудитор, ТОВ "Міжнародна
аудиторська група"здобувач кафедри обліку та
аудиту Київського національного
університету імені
Тараса Шевченка, асистент
аудитора ТОВ "Міжнародна
аудиторська група"

Стаття присвячена визначенню порядку застосування штрафних санкцій за порушення норм Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та порядку пред'явлення вимог і здійснення контролю їх виконання № 2372 від 01 жовтня 2015 року за умов застосування наукового підходу. На підставі проведених наукових досліджень, автором визначено особливості розгляду справи про невиконання вимог законодавства та закриття провадження у справі, розміру штрафних санкцій і умови їх застосування, а також рішення (постанова) про застосування санкцій.

Статья нацелена на отображении порядка наложения штрафных санкций за нарушение Закона Украины «Про предотвращение и противодействие легализации (отмывание) доходов, полученных не законным путем, финансирование терроризма и финансирование распространения оружия массового уничтожения» и порядка предоставления требований и осуществления контроля за их выполнение года при условии использования научного подхода. На основе проведенных научных исследований, автором определены особенности рассмотрения дела за не выполнение требований законодательства и закрытие производства в деле, размера штрафных санкций и условия их использования, а также решение (постановление) о наложении санкций.

The article is devoted to defining the order of using the sanctions for law violation "The prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and the proliferation of weapons by mass destruction" and the order of filing requirements and monitoring their implementation № 2372 October 1, 2015, according to the scientific approach. The case of non-compliance with laws and closing of the proceedings, the dimension of sanctions and the conditions of their use, and the decision (resolution) on sanctions were substantiated by the author.

Ключові слова: порядок справи про невиконання вимог законодавства, провадження у справі, рішення (постанова) про застосування санкцій, штрафні санкції

Ключевые слова: порядок дела за не выполнение требования законодательства, производство дела, решение (постановление) про использование санкции, штрафные санкции

Keywords: the case of non-compliance with laws, decision (resolution) on sanctions, dimension of sanctions

ВСТУП

Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері ринку фінансових послуг затвердила Порядок застосування санкцій, які передбачені Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [1], Порядок пред'явлення вимог і здійснення контролю їх виконання №2372 від 01 жовтня 2015 року. Даний порядок №2372 містить чимало нововведень щодо

специфіки розгляду справи про не виконання вимог чинного законодавства України і закриття провадження у справі, застосування та розміру штрафних санкцій за не виконання (не належне виконання) суб'єктом первинного фінансового моніторингу вимог норм закону, а також окреслення термінів прийняття рішення про застосування санкцій, оформлення рішення (постанови) про застосування штрафних санкцій та оскарження в суді.

МЕТА РОБОТИ спрямована на визначення порядку застосування штрафних санкцій за

порушення норм законодавства України, порядку пред'явлення вимог і здійснення контролю їх виконання в умовах їх реформування на підставі застосування наукового підходу.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Під час застосування наукового підходу при дослідженні сутності застосування штрафних санкцій та умови їх використання в умовах його реформування було застосовано методи узагальнення та порівняння, наукового спостереження та аналізу.

В ході своєї роботи були опрацьовані ресурси Інтернет, офіційні сайти органів державної влади, наукові праці, нормативно-правові акти, тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ

Порядок № 2372 від 01 жовтня 2015 року розроблено відповідно до статей 14, 24 та 28 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», «Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг», затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1070 та інших нормативно-правових актів[2].

Це розпорядження зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2015 року за № 1283/27728 та набирає чинності з дня його офіційного опублікування [3].

На підставі розробленого Порядку застосування штрафних санкцій за порушення норм Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та порядку пред'явлення вимог і здійснення контролю їх виконання № 2372 від 01 жовтня 2015 року, втратили чинність наступні розпорядження [3]:

- розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13 листопада 2003 року № 120 «Про затвердження Порядку застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України штрафів за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 27 листопада 2003 року за № 1087/8408;

- розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 19 лютого 2004 року № 85 «Про внесення змін до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11. 2003 № 120», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 18 березня 2004 року за № 341/8940;

- розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 07 квітня 2011 року № 186 «Про внесення змін до Порядку застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України штрафів за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 05 травня 2011 року за № 545/19283.

На рис. 1 відображено результати наукових спостережень щодо Порядку розгляду справи про невиконання вимог чинного законодавства України та закриття провадження у справі і надано перелік відповідальних осіб за їх виконання.

Відповідно до розпорядження № 2372 від 01 жовтня 2015 року, директор департаменту (керівник самостійного структурного підрозділу) Національної комісії, яка здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, приймає рішення про застосування штрафних санкцій та закриття провадження у справі [3].

Таким чином, рис. 1 описано терміновість накладання санкцій, які можуть бути застосовані до суб'єкта первинного фінансового моніторингу за порушення вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», протягом 6 місяців з дня його виявлення. Термін позовної давності по виявленню та застосуванню санкцій становить 3 роки з дня його вчинення. Відповідальним за дані процеси є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг в особі директора департаменту. Факти недодержання законодавства встановлюються під час виїзних і безвиїзних планових та позапланових перевірок, здійснення нагляду за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу[3].

На рис. 2 обґрунтовано детальний перелік штрафних санкцій для суб'єктів первинного фінансового моніторингу (юридичних та не юридичних осіб), розміри та умови їх накладання. За умов повторного виявлення порушення, штраф 3000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян для юридичних осіб і 400 неоподаткованих мінімумів доходів громадян для не юридичних осіб. Найбільш розповсюдженими порушеннями є порушення обов'язків, порушення вимог щодо ідентифікації та верифікації вивчення клієнта, порушення щодо несвоєчасного виявлення, порядку реєстрації і зупинення фінансових операцій, порушення щодо не подання або подання не в повному обсязі не зрозумілих та недостовірних даних.

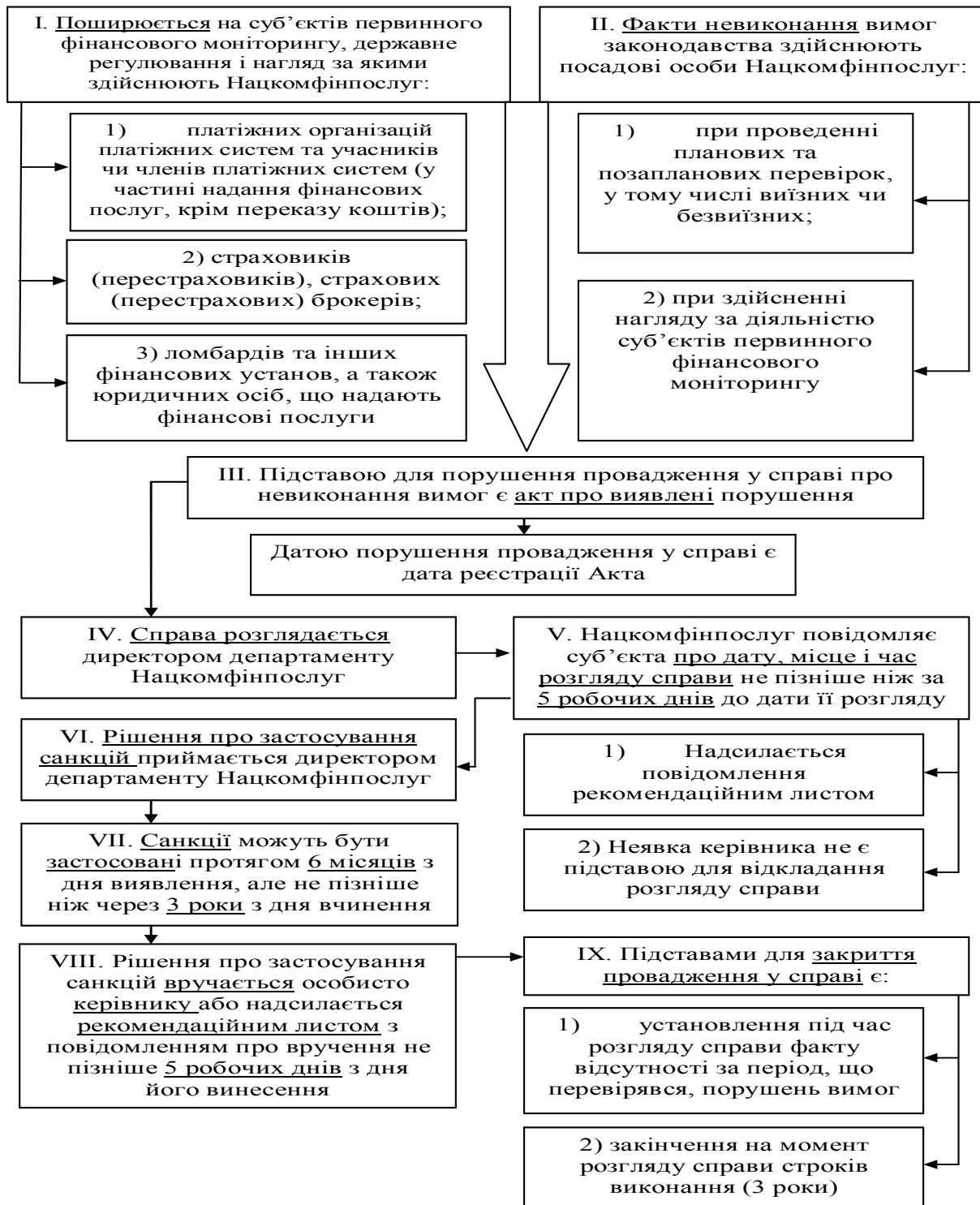

Рис. 1. Порядок розгляду справи про невиконання вимог законодавства України та закриття провадження у справі

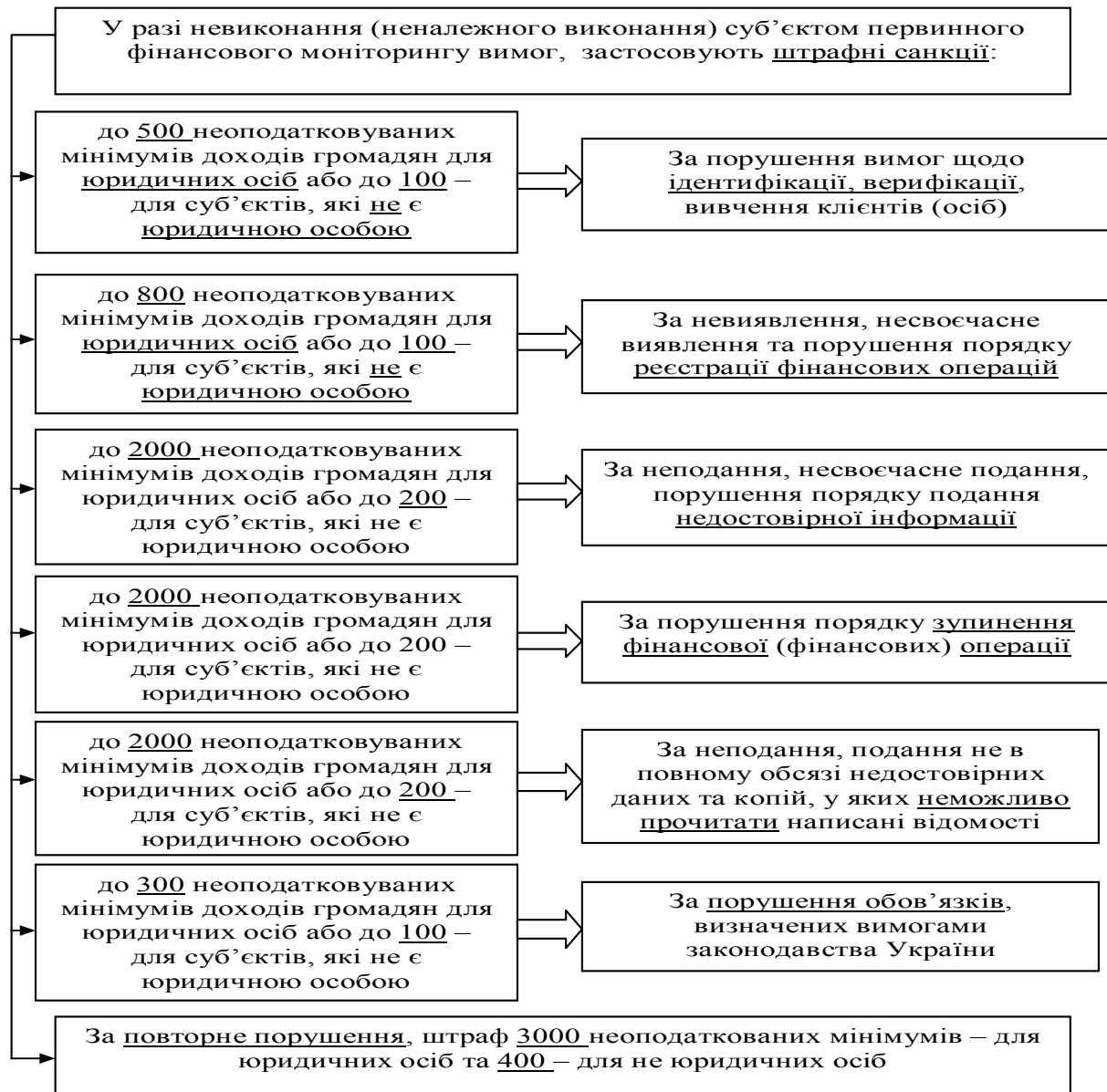

Рис. 2 Розміри штрафних санкцій та умови їх накладання

Інформація щодо специфіки оформлення рішення (постанови) про застосування санкцій, форма прийняття такого рішення у вигляді колегіального винесення рішення Національною комісією, що здійснює державне регулювання на ринку фінансових послуг і порядок оскарження такого рішення (постанови) в суді представлена на рис. 3 в ілюстрованому вигляді. Дані рис. 3 є корисними в частині з'ясування терміновості виконання рішення про застосування санкцій (15 робочих днів); особливостей виконання рішення на основі передачі Національній комісії, що здійснює державне регулювання на ринку фінансових послуг копій платіжних документів протягом 5 робочих днів, ця копія залучається до справи. Слід зауважити, що незалежно від рішення (постанови), яка прийнята Нацкомфінпослуг, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний виправити виявлені порушення та не допускати їх виникнення в майбутньому.

ВИСНОВКИ

Таким чином, Порядок містить детальний перелік та розмір штрафних санкцій, що застосовуються до суб'єктів первинного фінансового моніторингу за порушення вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», що коливаються від 300 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – для юридичних осіб та від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів – для не юридичних осіб. При визначенні розміру штрафу враховуються обставини вчинення порушення та його наслідки. Директор департаменту Нацкомфінпослуг відповідає за розгляд справ про невиконання вимог закону. Рішення про застосування санкцій виконується протягом 15 робочих днів, а в разі невиконання – передбачається примусове виконання, що може бути оскаржене в судовому порядку.

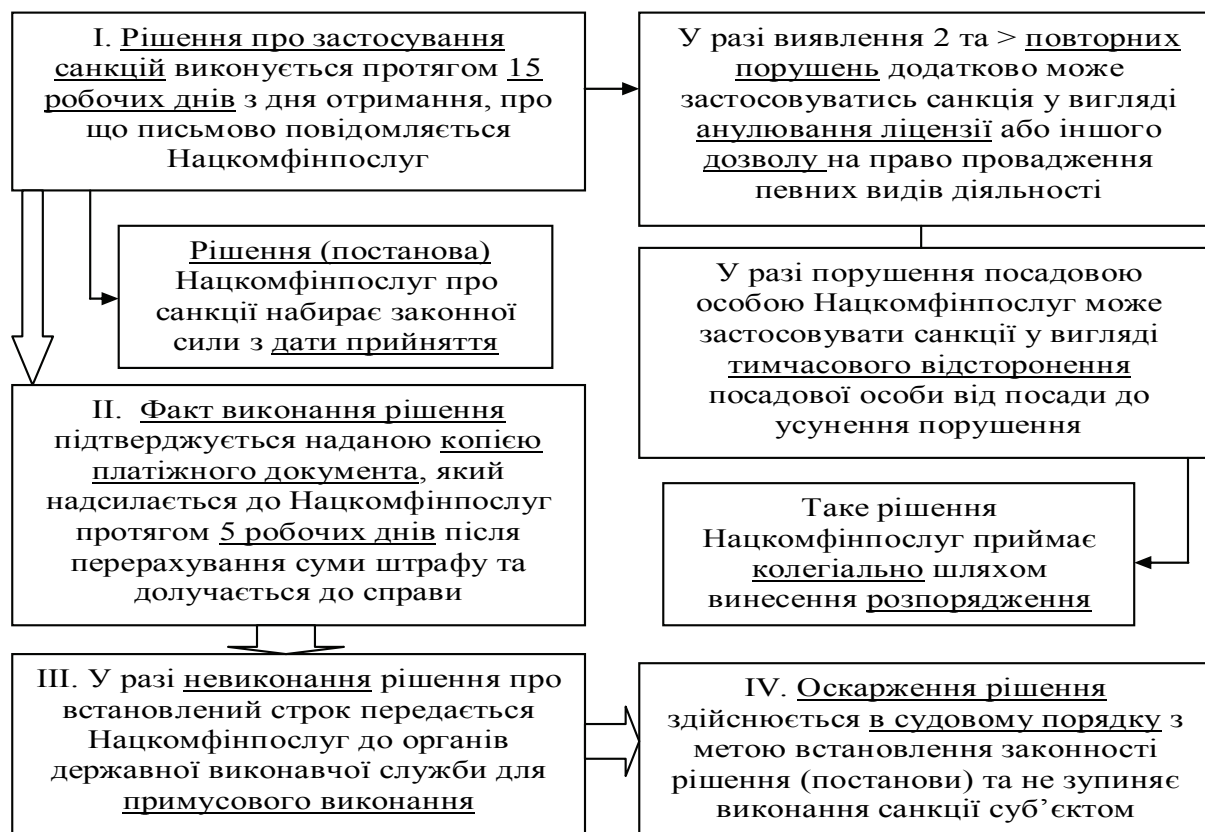

Рис. 3 Рішення (постанова) про застосування санкцій

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14 жовтня 2014 року № 1702-VII [Електронний ресурс]: [сайт]. – Режим дост.: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1702-18> - Назва з екрану.

2. Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1070 [Електронний ресурс]: [сайт Ліга.Закон]. –

Режим дост.: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U1070_11.html – Назва з екрану.

3. Розпорядження «Про затвердження Порядку застосування санкцій, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 2372 від 01 жовтня 2015 року, що зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2015 року за № 1283/27728 [Електронний ресурс]: [сайт]. – Режим дост.: <http://old.minjust.gov.ua/news/47873> - Назва з екрану.